

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen soruların **Milli Eğitim Bakanı Ziya SELÇUK** tarafından anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99.maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ali KENANOĞLU

İstanbul Milletvekili

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), 2007 ve 2014 yılında yapılan başvurular neticesinde zorunlu Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinin (müfredatının) varlığının Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin eğitim hakkına ilişkin 2.maddesini ihlal ettiği yönünde karar almış; esas sıkıntının da yapısal olduğunu belirterek AİHS taraflarından biri olan Türkiye Cumhuriyeti'ne AİHS'in 46.maddesini hatırlatarak, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinin zorunlu derslerden çıkarılması yönünde gerekli düzenlemelerin bir an önce yapılması yönündeki kararını iletmişti.

AİHS'in 2.maddesinde, "Eğitim hakkı Hiç kimse eğitim hakkından yoksun bırakılamaz. Devlet, eğitim ve öğretim alanında yükleneceği görevlerin yerine getirilmesinde, ana ve babanın bu eğitim ve öğretimin kendi dini ve felsefi inançlarına göre yapılmasını sağlama haklarına saygı gösterir." ibaresi yer almaktadır. AİHM'e başvuruda bulunan aileler, mevcut haliyle Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinin çoğulcu ve eşitlikçi olmadığını, bu haliyle de aile ve öğrenciler arasında çatışmalara yol açtığına dikkat çekmişlerdir.

Ancak, AİHM'in kararlarına rağmen Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersi zorunlu dersler arasındaki yerini ve taraflı içeriğini korumaktadır. 2016 yılında dönemin Milli Eğitim Bakanı İsmet Yılmaz AİHM tarafından verilen mahkumiyet kararlarının ardından "eylem planı" çalışmalarına başladıklarını ve bu kapsamda çalışma gruplarının oluşturulduğunu belirtmişti. Fakat, Yılmaz'ın açıklamasının ardından geçen 3 yılda bahsi geçen plana ilişkin herhangi bir girişim başlatılmamıştır.

AİHM kararlarının ardından geçen sürede herhangi bir değişiklik yapılmamasından ötürü çok sayıda aile çocuklarının din dersinden muaf tutulması yönünde bireysel başvurular yapmak zorunda bırakılmıştır. Söz gelimi, A. R. İ., Mimar Sinan Üniversitesi Konservatuar Piyano-Arp-Gitar ana sanat dalı 6'ncı sınıf öğrencisi oğlu O.D.İ'nin zorunlu din dersinden muaf tutulması için okul yönetimine başvurdu. Okul yönetimi, karar yetkisinin Milli Eğitim Bakanlığı'nda olduğunu savunarak, annenin talebini reddetti. Anne, konuyu idare mahkemesine götürdü. İstanbul 4. İdare Mahkemesi dosyayı

inceledikten sonra, 31 Mayıs 2017'de karar verilene dek yürütmeyi durdurdu. Bir başka örnekte ise İstanbul'un Eyüp ilçesindeki Serdar Aksun İlkokulu dördüncü sınıf öğrencisi oğullarının zorunlu din dersinden muaf tutulmasını isteyen ebeveynler, ilçe milli eğitim Müdürlüğü'ne dilekçe verdi. Eyüp İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, anne-babanın talebini reddetti. Bunun üzerine Gül çifti, konuyu idare mahkemesine götürdü. İstanbul 2. İdare Mahkemesi, ilçe milli Eğitim müdürlüğünün ret işlemini hukuka aykırı bularak, iptal etti. Antalya Döşemealtı'nda Yukarıkaraman Perge Rotary Ortaokulu altıncı sınıf öğrencisinin ebeveynleri de çocuklarının Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinden muaf tutulmasını istedi. Aile, bunun için milli eğitim müdürlüğüne bir dilekçe yazarak başvuruda bulundu. Ancak çiftinin talebi reddedildi. Taleplerinin reddedilmesi üzerine ebeveynler konuyu mahkemeye taşıdı. Konya Bölge İdare Mahkemesi, ailenin isteğini değerlendirip karara bağladı. Buna göre Türkiye'de okutulan dersin 'din kültürü' değil, yalnızca 'din dersi' olduğu belirtilerek "Din dersi de kişilerin kendi isteğine, küçüklerin de kanuni temsilcisinin talebine bağlıdır, muafiyet talebinin reddi hukuka uygun değildir" diyerek diğer örneklerle benzer şekilde ret işlemlerini iptal etti.

Son olarak, İstanbul Beylikdüzü'nde bulunan Bizimkent ilkokul 4'üncü sınıfına giden çocuğunun zorunlu din dersine girmemesi için ebeveynleri tarafından başlatılan mücadele de ailenin talebi doğrultusunda karara bağlandı. Okul açıldıktan hemen sonra okula ve ilçe milli eğitim müdürlüğüne dilekçe veren ebeveyn, ikisinden de olumsuz yanıt gelmesinden sonra konuyu İdare Mahkemesi'ne taşımış ve yürütmenin durdurulması yönünde dava açmıştı. İstanbul 12. İdare Mahkemesi, okul ve ilçe milli eğitim müdürlüğünün vermiş olduğu ret kararlarını iptal etti.

Tüm bunlar düşünüldüğünde,

- 1) AİHM'in 2014 yılında aldığı karar göz önünde bulundurulduğunda, aradan geçen süreye ve idare mahkemelerinden alınan kararlara rağmen İç Hukuk'ta AİHM kararlarına uygun düzenlemeler hala neden yapılmamıştır?
- 2) Ailelerin, muafiyet hakkı elde edebilmek adına dava açmaya mecbur bırakılmaları aileleri yıldırmaya yönelik bir uygulama mıdır?
- 3) Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2016 yılında açıkladığı "eylem planı" neden hayata geçirilmemektedir?
- 4) Gerekli düzenlemelerin yapılmasına ilişkin sürecin bir türlü başlatılmamasının ve/veya sürüncemede bırakılmasının gerekçesi nedir?